

Den sista godsvagnen lastad i Morshyttan

Nu är det ödsligt här, annat var det förr — liv och rörelse, konstaterar Arne Åberg, som var stationsmästare i Morshyttan till 1962. Han minns bl. a. första gången man lastade med den stora kranen i bakgrunden, som nu spelat ut sin roll i Morshyttan.

På tisdagen lastades den sista järnvägsvagnen vid kajen på Morshyttans station. Lasten bestod av bilskrot, vilket, om man så vill, kan ges en symbolisk innebörd. Därmed avslutades en stations historia, som sträcker sig från 1898 och omsluter verkliga storhetstider, innan bilarna tog över allt mer både person- och godstrafik. Sedan 1971 har Morshyttan varit enbart en lastplats.

I samband med införandet av fjärrblockering 1971, upphörde person- och styckegodstrafiken och bemanningen drogs in. De senaste åren har det varit bara få vagnar, som lastats i Morshyttan — 17 sammanlagt under det senaste året.

— Det är inte företagsekonomiskt lönsamt att behålla Morshyttan som lastplats, säger trafikområdeschefen

Fritiof Hedström i Avesta — och SJ måste agera företagsekonomiskt. Stationen i Horndal fungerar ännu som lastplats, men hur länge är givetvis beroende av hur framtiden utvecklar sig för industrierna i Horndal.

En gång var Morshyttan en livligt trafikerad station, för övrigt kombinerad post- och järnvägsstation. Posthanteringen upphörde i sam-

band med övergång till lantbrevbärarsystemet 1961.

Stationshuset, som revs 1973, byggdes en gång av timmer som skänkts av en s. k. dignitär i By, som ville slå ett slag för näringslivet och kommunikationerna i trakten. Stationshuset var under en tid t. o. m. försett med första klass väntsal.

Visste ni förresten, att Morshyttan även varit en järnvägsknut? Dit gick en gång en smalspårig järnväg från Näs, som både medförde passagerare och frakter till och från Näs bruk. Den lades ner 1924, men banvallen kan ännu utnyttjas som cykelväg mellan Morshyttan och Västanhede.

När denna anknytning begagnades och trafiken var som mest livlig i Morshyttan brukade 10-12 omlastare vara i arbete där

Bygdens medelpunkt

En som minns är *Arne Åberg*, som tjänstgjorde i Morshyttan från 1/12 1948 till 1/4 1962. Han är numera föreståndare för biljettexpeditionen, godsexpeditionen och kundtjänsten vid Avesta central i Krylbo. Arne Åberg kom till Morshyttan som kontorist och blev så småningom stationsmästare. Ännu då han slutade 1962 för att flytta till Byvalla, tjänstgjorde tre man vid Morshyttans station: stationsmästaren, ett första trafikbiträde och ett trafikbiträde.

-Tiden i Morshyttan minns jag med glädje, berättar Arne Åberg.

-Alla tåg utom snälltågen stannade i Morshyttan.

Det var liv och rörelse och fint kamratskap. Vi hade mycket persontrafik och mycket gods och järnvägsstationen var, som brukligt, en samlingsplats för traktens ungdom. I mit-

ten av 50-talet fick vi ett extra uppsving tack vare att en stor bockkran för lastning placerades på stationen.

Den står kvar, från och med igår som ett monument, och kommer väl att avlägsnas.

-I Morshyttan ombesörjdes frakter för bl. a. träullsfabrikerna i Rossberga och Västanhede och för By ångsåg och Näs bruk, erinrar sig Arne Åberg.

-När vi fått kranen började även trähusfabriken i Långshyttan lasta och lossa i Morshyttan.

Under Arne Åbergs tid hann inte trafiken på Morshyttan minska så mycket, men redan 1963, ett år efter det han farit, reducerades bemanningen till två och den sista perioden tjänstgjorde bara en man vid stationen.

Fjärrblockeringen ändrade bilden

-Nej, det har inte varit någon större verksamhet i Morshyttan på senare tid, bekräftar *Stig Johansson* som arbetar vid stationen i Horndal sedan 1962, numera ensam.

-Enstaka vagnar i januari och maj i år, elva i februari, ingen i mars eller april.

-Men ännu de första åren under 60-talet förekom mycken utlastning, inte minst under stormfällningsperi-

oderna. Och så var det ju produkterna från trähusfabriken i Långshyttan.

Persontrafiken ombesörjdes den sista tiden av rälsbussar mellan Horndal och Avesta. Den trafiken lades ned inför införandet av fjärrblockering den 1/12 1971. Därmed blev också stationen avbemannad och styckegodstrafiken lades ned. Sedan dess har den alltså fungerat som lastplats för godsvagnar. Vagnarna kördes till Morshyttan och ställdes på ett sidospår under lastningen. Från Morshyttan gick de obligatoriskt till Horndal och därifrån till Avesta, för vidare befordran till destinationsorten.

— Trähusen från Långshyttan lastas i Hedemora sedan 1972, omtalar *Stig Johansson*. Det som lastats de senaste åren är produkter från Finnes såg i Österfärnebotrakten, fanér- eller tändstickstimmer för Domänverkets räkning och en del för Dala-Last.

I framtiden får frakter till och från de företag som Morshyttan betjänat gå via Horndal, Fors eller Avesta och hämtas med bil där.

Men det är inte helt uteslutet att någon vagn ännu kommer att lastas i Morshyttan. Gäller det större transporter kan SJ nämligen ge dispens. D. v. s. det går så länge sidospåren finns kvar. Men att underhålla dem kostar pengar...

Sista lasten från Morshyttan per järnväg görs i ordning. Det är bilskrot från bilverkstaden i Morshyttan. T. h. Arne Åberg.